

Når læsning **bliv**

Guidet fælleslæsning styrker læselyst, trivsel og relationer ved at gøre

Af Eiler Jensen

Hvordan får man elever, der ikke ser sig selv som læsere, til at opdage glæden ved litteratur? Det spørgsmål var omdrejningspunktet for oplægget om guidet fælleslæsning på Landsforeningen Skole & Bøgers årsmøde. Med afsæt i forskning og konkrete erfaringer holdt Mette Steenberg fra Læseforeningen og læringsvejleder Louise Bro oplæg.

You need it. You just don't know you need it. (Jane Davis, the Reader Organization, UK). Et stærkt citat, som ligger tonen for dagens oplæg.

Oplægsholderne vedrørende temaet *Guidet fælleslæsning* var Mette Steenberg, stifter af og direktør for Læseforeningen og læringsvejleder, Louise Bro, Katrinebjergskolen, Aarhus kommune. Deres opdrag var at tale om guidet fælleslæsning. Dels teoretisk dels ved hjælp af en beskrivelse af et forløb.

Direktør i Læseforeningen, Mette Steenberg, indledte med at fortælle, at foreningen arbejder for at skabe skønlitterær læsning for alle uanset baggrund og livssituation – på tværs af sociale lag

Skønlitteratur for alle

Mette Steenberg indledte med at fortælle om Læseforeningen, der er en forening, der med frivillig arbejdskraft arbejder for at skabe skønlitterær læsning for alle uanset baggrund og livssituation – på tværs af sociale lag.

Der findes egentligt 250 frivilligt drevne læsegrupper på tværs af landet for gravide og barslende, familier i sociale boligområder, unge i sårbare og udsatte positioner, udsatte voksne, voksne på vej på pension samt ældre og ensomme.

Foreningens indsatsområder er at afhjælpe ensomhed, psykisk mistrivsel og udsathed gennem guidet fælleslæsning.

Guidet fælleslæsning er en metode, som søger at gøre op med nogle af de stereotyper, som har præget læsningen, at det er en ensom beskæftigelse, og at læsningen sker af hensyn til kompetence og ikke af lyst. Den guidede fælleslæsning sker derimod i fællesskaber og ud fra, at læsning skal være forbundet med lyst.

De erfaringer, foreningen har høstet i forbindelse med guidet fælleslæsning, kan man med fordel læse om på foreningens meget fyldige og informative hjemmeside: www.laese-foreningen.dk.

Det er efterhånden almen viden, at når eleverne kommer et stykke ind i mellemtrinnet af deres skolegang, så daler interessen for læsning for en (for) stor gruppe af elever. Og for alles bedste er det nødvendigt, at der etableres en markant indsats over for netop denne gruppe.

Fremme læselysten

Læseforeningen peger da også på muligheden for at fremme læselysten hos eleverne

er et fællesskab

re litteraturen til en fælles oplevelse frem for en ensom pligt.

idet den henviser til forskningen på området, nemlig:

- At de elever på mellemtrinnet, der stadig ofte får læst højt, er mere tilbøjelige til at sige, at de oplever læselyst, og det samme gælder elever, der ofte taler sammen med familien om læsestoffet (Hansen et al 2022).
- At fællesskabet omkring litteraturen er en af de helt store motivationsfaktorer, når det gælder læselyst (Balling 2021).
- At eleverne associerer læsning og litteratur med pligt og skolearbejde (Steffensen & Illum Hansen 2022, 30).
- At "hvis vi fokuserer på læsning som en teknisk færdighed, hvor børnene skal træne læsehastighed og afkodning, blokerer det for dét, læsning egentlig handler om: indlevelse, fortryllelse, chok, viden og selvgenkendelse" (Lund & Skyggebjerg 2021).

Hvis citaterne er signifikante, så peges der tydeligt på nogle betydningsfulde faktorer, nemlig at de elever, som er fortrolige med litteraturen fra f.eks. familie og venner, at hvis læselysten udfoldes i fællesskaber, at hvis læsning udfoldes på anden måde end gennem pligt og f.eks. lektielæsning, og hvis den giver mulighed for at læse med både hoved, hånd og hjerte, så vil det være gavnligt, og sandsynligvis øge læselysten.

Projektforløb med fælleslæsning

Denne læselyst kan styrkes gennem Guidet fælleslæsning (GFL).

Formålet med metoden er en systematisk afprøvning af guidet fælleslæsning blandt utrænede læsere på mellemtrinnet (4.-5. årgang) samt 8. årgang med det sigte, at af-

Læringsvejleder fra Katri-nebjergskolen i Aarhus, Louise Bro, fortæller videre, at projektet nu skal blive til praksis og blandt andet munde ud i et læse-fællesskabsprojekt.

dække i hvilken grad og hvordan GFL kan bidrage til at skabe engagerende litteraturoplevelser for den enkelte og fremme en kultur, der værdsætter og skaber rum for litteratur i skolen.

Målgruppen er: utrænede og uinteresserede læsere/elever der ikke identificerer sig selv som læsere og ikke opsøger og læser selvvalgte bøger/tekster udover pligtlæsning. De kan læse, men gør det ikke udenfor undervisnings-/skolekonteksten.

For at forløbet kunne komme i gang, var eleverne på en Læsecamp, hvor de modtog uddannelse i, hvordan de kan lede en læsning og skabe engagement hos deltagerne. Det foregik ved, at de modtog træning fra læseguider fra Læseforeningen.

Eleverne, der fik øvelse i at være læseguider, var fra 8. årgang. De skulle være guider for elever fra 5. årgang i grupper på 4-6 elever, og læsningen foregik i små lokaler og uden voksenovervågning i forløbet. De en-